

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719205049
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8719205049.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu T. D., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v E. na ulici P. č. XXXX/XX, proti žalovanému D. D., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v E. na ulici Na letisko č. XXXX/XX, právne zastúpenému JUDr. Tiborom Bašistom, advokátom, so sídlom v Poprade na ulici Štefánikovej č. 8, o určenie neplatnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 07.10.2020 č.k. 19C/25/2019-45 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca sa v konaní domáhal vyslovenia relatívnej neplatnosti, nie ako je v žalobe uvedené absolútnej, kúpnej zmluvy J zo dňa 31.05.2019 - číslo zmeny XXX/XX uzatvorenej medzi predávajúcim D. D. a kupujúcou N. D.. Ak povinná osoba z predkupného práva neponúkne vec oprávnenej osobe ku kúpe, hoci to bolo jej zákonnou alebo zmluvnou povinnosťou a vec predá tretej osobe, nemá to za následok neplatnosť kúpnej zmluvy uzavretej medzi povinnou osobou a treťou osobou len preto, že nebolo rešpektované predkupné právo. Výnimku by za platného právneho stavu mohli tvoriť len prípady podľa ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 40a Občianskeho zákonníka za predpokladu, ak by sa oprávnená osoba dovolala relatívnej neplatnosti. V konaní o neplatnosť kúpnej zmluvy musia byť účastníkmi všetci, ktorí túto zmluvu uzavreli. Oprávnený spoluvlastník z predkupného práva má pri porušení povinností zo strany zaviazaného spoluvlastníka možnosť domáhať sa vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu spoluvlastníctva na tretiu osobu (§ 40a Občianskeho zákonníka), čo by si žiadalo samozrejme doplnenie dokazovania. V každom prípade žaloba oprávnenej osoby v takomto prípade smeruje voči všetkým účastníkom prevodnej zmluvy (ich právnym nástupcom) ako pasívne legitimovaným osobám. Predmetná kúpna zmluva, ktorá ako titul nadobudnutia vlastníctva N. D. je zapísaná v liste vlastníctva, súdu predložená nebola, rovnako ako ani darovacia zmluva, ktorou svoj spoluvlastnícky podiel na predmetných nehnuteľnostiach v podiele 1 mal žalobca darovať svojej dcére N. D..

3. V ďalšom sa žalobca zrejme domáhal nahradenia vôle predávajúceho súdom keď žiadal, aby žalovaný bol povinný uzavrieť s ním kúpnu zmluvu na podiel 1 z celku predmetných nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX katastrálneho územia J., z ktorého mu mal časť kúpnej ceny už v minulosti vyplatiť, čo ale opäť nezdokladoval. Treba zdôrazniť, že žalobca síce nebol v konaní právne zastúpený, ale súdom bol riadne poučený o svojich procesných právach a povinnostiach, o čom svedčí poučenie doručené mu dňom

08.06.2020 spolu s predvolaním na súdne pojednávanie. Napriek poučeniu žalobca trval na podanej žalobe tak, ako bola súdu doručená, neprodukoval v konaní žiadne relevantné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žaloba je absolútne zmätočná a nie je ani správne vymedzený okruh strán sporu, pokiaľ sa jedná o žalovanú stranu. Žalovanými mali byť aj účastníci predmetnej kúpnej zmluvy, neplatnosti ktorej sa žalobca dovoľával. Nejde o zrejme nedôvodnú žalobu ako takú, ale nie je v právomoci súdu poučovať strany sporu o hmotnom práve. Súd má síce všeobecnú poučovaciu povinnosť v zmysle ust. § 160 Civilného sporového poriadku, avšak táto sa týka len procesných práv a povinností, súd nemôže poučovať strany o hmotnom práve, nemôže napríklad stranu poučiť, koho má žalovať, teda kto je v spore pasívne legitimovaný, nemôže stranu poučiť, akého nároku sa môže domáhať od druhej strany, a pod. Ak by súd poučil žalobcu ohľadom naformulovania správneho znenia petitu žaloby, a teda vymedzil inak predmet tohto konania, takéto poučenie by presiahlo poučovaciu povinnosť súdu a bolo by v rozpore so zásadou rovnosti strán konania (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20.12.2011, vydané vo veci 6Cdo125/2011). Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze z 19.06.2013, sp. zn. I. ÚS 223/2013 uviedol, že poučovaciu povinnosť súdu nemožno vo všeobecnosti vykladať tak, že by mal súd poučovať účastníkov o hmotnom práve, pretože potom by už nešlo o odstraňovanie väd podania, ktoré bránia prerokovaniu a rozhodnutiu veci, ale išlo by o radu účastníkovi, ako by mal postupovať, aby bol prípadne vo veci úspešný. To by znamenalo inter alia tiež porušenie práva účastníka na rovnaké postavenie v prebiehajúcim súdnom konaní.

4. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie žalobu zamietol a zároveň skonštatoval, že okrem vyššie uvedených dôvodov pre zamietnutie žaloby žalobca neunesol ani dôkazné bremeno ohľadom svojich tvrdení uvedených v žalobe.

5. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanoveniami § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Ako dôvod uviedol, že boli porušené jeho práva dané Ústavou, a to slobodný výber obhajcu. Čo sa týka dôvodov odvolania, tieto sa zaviazal predložiť v lehote do 7 dní.

7. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

8. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o žalobcom uvádzaný odvolací dôvod spočívajúci v porušení jeho práva daného Ústavou na slobodný výber obhajcu, tento daný nie je. Aj keď žalobca splnomocnil svojím zastupovaním JUDr. N. E. na základe plnomocenstva zo dňa 13.06.2019 (č.l. 10 spisu), súd prvej inštancie uznesením zo dňa 04.01.2020 č.k. 19C/25/2019-16 nepripustil zastúpenie žalobcu zástupcom JUDr. N. E.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.01.2020.

9. Rozhodnutie odôvodnil tým, že ustanovenie § 89 CSP umožňuje strane sporu dať sa v konaní zastúpiť zástupcom, a to aj ktoroukoľvek osobou spôsobilou na riadne zastupovanie (tzv. všeobecný zástupca). Možnosť nepripustiť splnomocneného zástupcu na zastupovanie strany sporu v konaní je daná za predpokladu, ak nejde o zastúpenie advokátom, ale iným zástupcom a iba za predpokladu, ak predmetný zástupca zjavne nie je spôsobilý na riadne zastupovanie alebo ako zástupca vystupuje v konaniach opakovane (pokutníctvo). Civilný sporový poriadok preferuje profesionálne zastúpenie advokátom, prípadne právnickou osobou s osobitnými úlohami vo vzťahu k ochrane slabšej stránky. Tento prvok nie je samoučelný a bezprostredne prispieva k efektívnemu výkonu súdnej moci. Súčasne je nevyhnutné zdôrazniť, že zastupovanie v konaní pred súdmi je výkonom advokácie v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 Zákona o advokácii, ktorý je ex lege vyhradený advokátom. Z tohto dôvodu by malo byť zastúpenie sporovej strany všeobecným zástupcom pomerne výnimočné.

10. Ak fyzická alebo právnická osoba bez oprávnenia poskytovať právne služby podľa zákona o advokácii alebo osobitných predpisov vystupuje vo viacerých konaniach ako všeobecný zástupca, súd zastúpenie sporovej strany takouto osobou v zmysle ust. § 89 ods. 2 CSP nepripustí. Ide o tradičné procesné ustanovenie, ktoré okrem iného zamedzuje neoprávnenému a opakovanému poskytovaniu

právných služieb za odmenu (pokutníctvo). O zastupovanie vo viacerých konaniach ide spravidla vtedy, ak všeobecný zástupca vystupuje vo viac ako dvoch neskončených sporoch, ktoré spolu skutkovo nesúvisia. Pokiaľ ide právoplatne skončené konania možno zastupovanie všeobecným zástupcom v týchto konaniach zohľadniť a zástupcu v aktuálnom konaní neprípustiť za predpokladu, že medzi týmito konaniami existuje taká časová súvislosť (frekvencia výskytu), ktorá odôvodňuje záver, že zastupovanie zo strany všeobecného zástupcu nie je ojedinelé a jednorazové.

11. Lustráciou splnomocneného zástupcu žalobcu cestou súdneho registra bolo preukázané, že JUDr. N. E. opakovane ako splnomocnený zástupca vystupuje vo viacerých konaniach, teda okrem tohto konania vystupuje ako zástupca aj v iných skutkovo rozdielnych veciach.

12. Následne po tomto rozhodnutí prvoinštančný súd spolu s predvolaním na pojednávanie nariadené na deň 08.07.2020 o 09:00 hod. doručil žalobcovi aj poučenie o procesných právach a povinnostiach účastníkov konania, v ktorom ho poučil aj o možnosti dať sa v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí a zároveň ho upozornil na možnosť vyplývajúcu zo zákona č. 327/2005 Z.z. na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo Centrom právnej pomoci, pokiaľ spĺňa podmienky na jej poskytnutie uvedené v tomto zákone. Predvolanie spolu s poučením žalobca prevzal dňa 08.06.2020. Pojednávanie nariadené na deň 08.07.2020 bolo odročené na deň 07.10.2020 o 10:15 hod. Žalobca ani do termínu pojednávania nariadeného na deň 07.10.2020 si iného zástupcu nezvolil a v plnom rozsahu zotrval na podanej žalobe.

13. Keďže žalobca mal dostatok času zvoliť si zástupcu na zastupovanie v prebiehajúcom spore, k porušeniu jeho práv na slobodný výber zástupcu dôjsť nemohlo. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli.

15. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).